

”Böcker är inte varor, läsare inte konsumenter”

Text o foto • Catharina Tirsén

För nittonde gången inleddes Internationella bokmässan i Havanna den 11 februari. Trots ”kyliga” dagar med temperaturer ner till plus 18 grader, tog sig hundratusentals havannabor, väl påbyltade, ut till den gamla spanska fästningen La Cabaña. De återvände hem på kvällarna med stora plastkassar fulla med allt från barnböcker, ordböcker, romaner och deckare till faktaböcker.

Sju miljoner böcker, varav 1.000 nya titlar, fanns till försäljning i Havanna och när bokmässan efter sista mäsddagen där fortsatte till femton andra städer runt om på Kuba. I Havanna ägde 350 boklanseringar och presentationer rum, tillsammans med poesiuppläsningar, konserter, konstutställningar och filmvisningar.

”Vi ser inte på böcker som varor eller behandlar läsarna som konsumenter”, sa chefen för Kubas Bokinstitut, Zuleica Romay vid invigningen. Att sprida tillgången till kultur ”är en av revolutionens grundpelare”, fortsatte hon och påpekade att man satsar stort på bokmässan trots den internationella ekonomiska krisen som drabbar även Kuba och trots USA:s ekonomiska blockad.

Flera nya böcker hade titlar som Afrokubansk identitet,

Forts nästa sida

Forts från förra sidan

kultur och nationalitet eller Ras och rasism, liksom en diskussion om Rasismen och socialvetenskapen. Andra tog upp världens ekonomiska kris, som Matkrisen. Kapitalets aggression och Internationella finanser, global kris. Bland marxistiska klassiker fanns Marx' och Engels' Kritik av Gothaprogrammet liksom Lenins sista strid.

En kubansk utgåva med intervjuer med Armando Choy, Gustavo Chui och Moisés Sío Wong lanserades också, "Vår historia skrivs fortfarande. Tre kubansk-kinesiska generaler i den kubanska revolutionen – en berättelse om revolutionen från upproret mot Batista till tiden efter specialperioden". Sío Wong som skulle ha deltagit i lanseringen tillsammans med Choy och Chui avled några dagar tidigare och presentationen blev därför samtidigt en hyllning till honom personligen.

Ett stående inslag på bokmässan de senaste åren har varit böcker om De 5, kubanerna som sitter fängslade i USA sedan över 11 år för att ha hållit ögonen på högergrupper i Miami och rapporterat till Kuba om planerade attacker.

I år presenterades två böcker. En av dem, *Les debo verlos libres, Jag borde se dem fria*, av Celia Hart, är en sammanställning av hennes brevväxling med en av de fem, Antonio Guerrero, med fina fascimil av hans brev med dess prydliga handstil och fina teckningar. Den andra boken som lanserades var en ny utvidgad utgåva av *Estados Unidos vs Cinco Héroes, USA mot De 5 hjältarna*, av Rodolfo Dávalos, en faktabok om fallet.

Många av De fems familjemedlemmar deltog i presentationen, bland annat Adriana Pérez och Olga Salanueva som kämpar för att få visum och kunna besöka sina makar, Gerardo Hernández och René Gonzalez.

Nadine Gordimer bland celebra gäster

Nobelpristagaren i litteratur, sydafrikanskan Nadine Gordimer hör till kändisarna på årets stora internationella bokmessa. Förutom sina böcker har Gordimer också gjort sig känd för sina politiska ställningstaganden. Bland annat kravet att Obama ske frige De 5 kubanerna och häva USA:s blockad av Kuba.. Hon protesterar också mot att USA tar med Kuba på sin lista över länder som påstås stödja terrorism. En annan av de författare som kommer till bokmässan som hedersgäst är kanadensiskan Margaret Atwood, som 2008 vann Premio Principe de Asturias de las Letras.